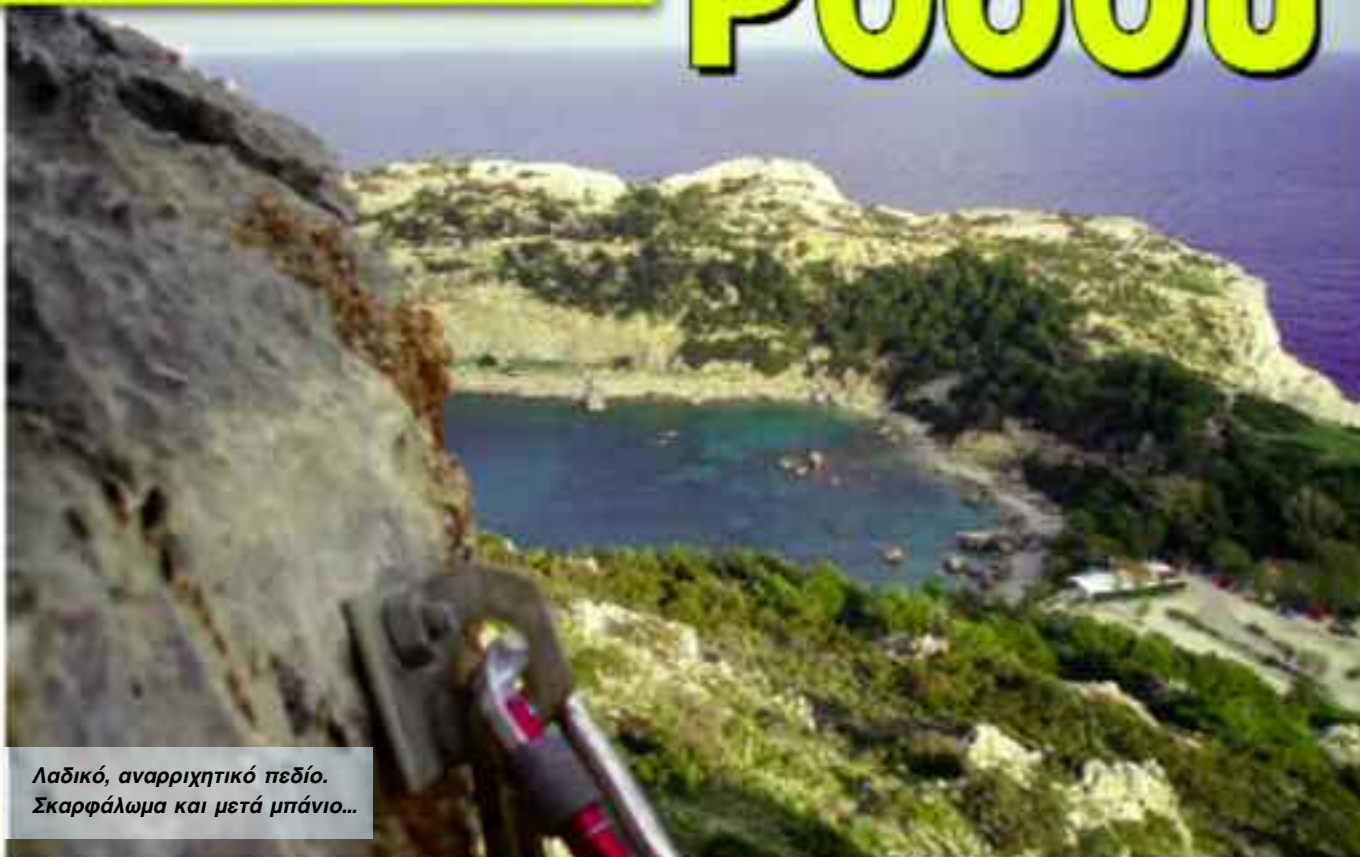

στα βουνά της

Ρόδου

Λαδικό, αναρριχητικό πεδίο.
Σκαρφάλωμα και μετά μπάνιο...

Κείμενο-Φώτο-Σκίτσο:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΑΜΟΥΡΗΣ

“Πεζοπορία και αναρρίχηση στο νησί του ήλιου”

«Όταν όλη σου τη ζωή την περνάς δίπλα και πάνω στο ψηλότερο βουνό της χώρας, το να περάσεις κάποια χρόνια στο νησί της Ρόδου χωρίς να μειώσεις την επαφή με το βουνό, φαντάζει δύσκολο. Στην αρχή παίρνεις συχνά άδεια και ταξιδεύεις βόρεια, μετά πηγαίνεις δίπλα στην Κάλυμνο, και ύστερα αποφασίζεις να ψάξεις... Τελικά διαπιστώνεις ότι το νησί είναι αρκετά μεγάλο ώστε να κρύβει πολλούς μικρούς παράδεισους και ότι η ομορφιά της φύσης δεν μετριέται πάντα με υψόμετρα. Ο ορειβάτης δεν θα πατήσει ποτέ χιόνια εδώ αλλά θα περάσει όμορφες στιγμές στα βράχια και τα βουνά της Ρόδου...»

Η ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Η Ρόδος είναι ένα νησί με σχετικά χαμηλό υψόμετρο στο μεγαλύτερο μέρος της επιφάνειάς της. Κυριαρχούν χαμηλοί λόφοι και όμορφες φαρδιές κοιλάδες που έχουν διαμορφώσει τα πολλά νερά που πέφτουν κατά την περίοδο του χειμώνα. Οι κότες των ρεμάτων έχουν αποκτήσει εντυπωσιακό πλάτος και στα λίγα σημεία που βράχια αντιστάθηκαν στην ορμή του νερού έχουν δημιουργηθεί όμορφα φαράγγια και ορθοπλαγιές. Το υψόμετρο ανεβαίνει σταδιακά προς την κεντρική και δυτική πλευρά του νησιού σχηματίζοντας τρεις μικρούς ορεινούς όγκους. Από βορρά προς νότο τον Προφήτη Ηλία, τον Ατάβυρο και τον Ακραμύτη. Προς τα δυτικά τα βουνά πέφτουν απότομα προς τη θάλασσα και τα πεύκα σχεδόν αγγίζουν τα κύματα. Βόρεια και ανατολικά νότια κατεβαίνουν ομαλά. Ελιές και πορτοκαλιές παίρνουν σταδιακά τη θέση του πεύκου. Όμορφες παραλίες σχηματίζονται εδώ στεφανωμένες από ψηλούς βράχινους σχηματισμούς. Αρχαίοι ναοί, κάστρα και όμορφα ξωκλήσια συμπληρώνουν αρμονικά τις κορφές τους σαν μια συνέχεια της μορφολογίας του τόπου. Όλα τέλεια, αν καταφέρει να βγάλει από το πλάνο κάποια τεράστια ξενοδοχεία, που σαν τέρατα, γυάλινα καιτσιμεντένια, βιάζουν την αισθητική του όμορφου Δωδεκανησιακού τοπίου...

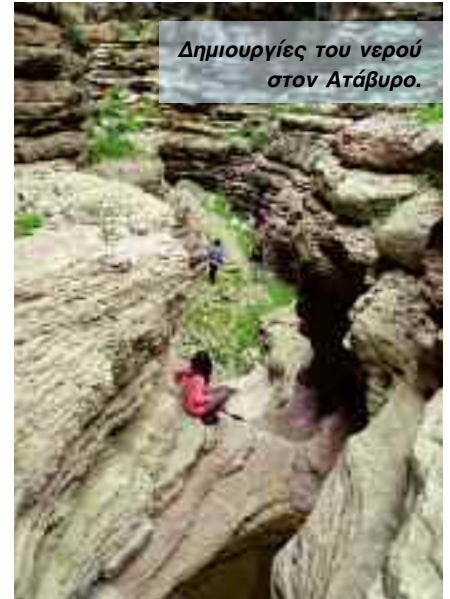
ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΣΤΗ ΡΟΔΟ

Το ήπιο ανάγλυφο και το πράσινο που κυριαρχεί στο νησί δίνουν τη δυνατότητα για πολλές πεζοπορικές διαδρομές. Παλιά μονοπάτια θα συναντήσει κανείς παντού, ακόμα και πολύ κοντά στην πόλη της Ρόδου. Όμορφα φτιαγμένα και δουλεμένα, σε πολλά σημεία με πέτρα, σε ανεβάζουν πάνω από την θάλασσα σε περιβόλια, σε σκιερά δάση πεύκης και όμορφες κοιλάδες. Τα περισσότερα έχουν αφεθεί στην τύχη τους καθώς η πεζοπορία δεν έχει πολλούς φίλους στη Ρόδο. Έχουν αναδειχθεί κυρίως κάποια που κινούνται κοντά στη θάλασσα και σε ιστορικές ή προστατευμένες περιοχές όπως η κοιλάδα των πεταλούδων και η ευρύτερη περιοχή του ποταμού Λουτάνη. Τα υπόλοιπα θα είχαν κλείσει αν δεν υπήρχε η βόσκηψη. Σε πολλά σημεία είναι όμως τόσο έντονη που έχει εξαφανίσει κάθε είδος χαμηλής βλάστησης και έχει δημιουργήσει ένα δαίδαλο κατσικόδρομων, σε βάρος των παραδοσιακών διαδρομών. Μεγάλη ζημιά επίσης έχει γίνει από δρόμους που ξεφυτρώνουν παντού για να οδηγήσουν σε αμφίβολης

νομιμότητας κατοικίες που συνήθως επιλέγουν και τις πιο όμορφες τοποθεσίες. Πρέπει επίσης να φύγεις μακριά από τις πολύ τουριστικές περιοχές για να βρεις καθαρές διαδρομές χωρίς μπάζα και σκουπίδια. Στα ψηλότερα, στα βουνά, κάποιοι σύλλογοι πεζοπορικοί και πολιτιστικοί κάνουν κάποιες σημάνσεις, διοργανώνουν κάποιες πορείες και προσπαθούν να κρατήσουν ζωντανές και καθαρές κάποιες διαδρομές. Για να τις γνωρίσουμε θα ακολουθήσουμε έναν από τους δύο δρόμους που από την πόλη οδηγούν στα νότια του νησιού. Για τα βουνά θα στρίψουμε προς Αρχίπολη και Ελεούσα ή προς Δυμηλιά και Σάλακο, χωριά στα βόρεια του Προφήτη Ηλία.

ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΣΤΟΝ ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ (798 μ.)

Ο Προφήτης Ηλίας είναι ένα βουνό με συνεχόμενες ομαλές δασωμένες κορυφές στον άξονα ανατολής-δύσης. Ο δρόμος κάνει ένα κύκλο γύρω από αυτές περνώντας από όμορφα χωριά αλλά ανεβαίνει και ψηλότερα κάτω από την κύρια κορυφή στην περιοχή του Έλαφου. Εδώ είναι χτισμένα δύο όμορφα καταφύγια-ξενώνες και ένα αναψυκτήριο που τα Σαββατοκύριακα ίσως τα βρούμε ανοικτά. Μέχρι εδώ μπορούμε να ανεβούμε και με πεζοπορία από το χωριό Σάλακο. Το μονοπάτι που φτάνει στο χωριό από την κοιλάδα των πεταλούδων ανηφορίζει προς τον Έλαφο δίπλα από τη βόρειες ορθοπλαγιές του βουνού. Οι ορθοπλαγιές όχι πολύ ψηλές αλλά συνεχόμενες σπάνε τη συνέχεια του δάσους κάτω από τις κύριες κορυφές δίνοντας μια άγρια ομορφιά στο τοπίο. Από το Σάλακο μπορούμε να περπατήσουμε και προς την περιοχή του Αγίου Νικολάου Φουντουκλή που είναι πάνω στο δρόμο από Ελεούσα για Έλαφο. Από τον Έλαφο μπορούμε να κινηθούμε προς την κύρια κορυφή ακολουθώντας το δασικό δρόμο προς τις παιδικές κατασκηνώσεις. Σύντομα και στην πρώτη διασταύρωση βρίσκουμε το παλιό πετρόχτιστο μονοπάτι που κινείται πάνω στη δασωμένη κορυφογραμμή και οδηγεί στο ψηλότερο σημείο. Η διαδρομή είναι μαγευτική καθώς το δάσος αποτελείται κυρίως από πλαγιόκλαδα κυπαρίσσια με καταπληκτικά σχήματα κορμών. Το είδος αυτό του κυπαρισσιού, που το συναντάμε πολύ νότια και σε κάποια νησιά, σχηματίζει εδώ ολόκληρη δάση. Από την κορυφή, όπου μας περιμένει ένα δάσος από κεραίες, κατηφορίζουμε γρήγορα χωματόδρομο που μας βγάζει πάλι στο δρόμο για Έλαφο. Εδώ φτάνει και δρόμος από τις παιδικές κατασκηνώσεις κυκλώνοντας ου-

σιαστικά την κορυφή. Γενικά στην περιοχή αυτή από Ελεούσα μέχρι Έλαφο βρίσκουμε πολλές μικρές αλλά όμορφες διαδρομές σε μονοπάτια και δασικούς δρόμους που προσφέρονται και για ποδήλατο. Πριν φύγουμε από τον Έλαφο αξίζει να επισκεφτούμε τη βίλα του τελευταίου Ιταλού διοικητή της Ρόδου πάνω από το αναψυκτήριο. Αναξιοποίητη και αφημένη στη φθορά αλλά πανέμορφη, όπως και το καταφύγιο παρακάτω, με το κλασικό στυλ των κτισμάτων που συναντάμε στις Ιταλικές Άλπεις.

ΣΤΟΝ ΑΤΑΒΥΡΟ (1215 μ.)

Από τον Προφήτη Ηλία, το χωριό Σάλακο, αλλά και παραλιακά από την Κρητηνία κινούμαστε προς το χωριό Έμπωνα. Πάνω από το χωριό, υψώνεται ο Ατάβυρος, το ψηλότερο βουνό της Ρόδου. Ο Ατάβυρος είναι ένας στρογγυλός ομαλός όγκος που από τα 800 μέτρα και πάνω το τοπίο του είναι καθαρά αλπικό. Το τοπίο αυτό διαμορφώνει το νερό της βροχής, δημιουργώντας βαθιές κοιλάδες και φαράγγια λίγο πριν το όριο του δάσους. Στον Ατάβυρο μπορούμε να ανεβούμε από το χωριό Έμπωνα από μονοπάτια που προσεγγίζουν την κορυφή από νότια περνώντας από χαρακτηριστική περιοχή με ανεμογεννήτριες. Αλλη ανάβαση του βουνού, μεγάλη αλλά σε πατημένο μονοπάτι, γίνεται από τα ανα-

τολικά και το χωριό Άγιος Ισίδωρος. Στο χωριό φτάνουμε από τη Ρόδο- Λίνδου αλλά και από Έμπωνα από δρόμο που κυκλώνει το βουνό. Από πολλά σημεία του δρόμου αυτού που κινείται σε υψόμετρο 600-700 μέτρων μπορούμε να ανεβούμε για τα ψηλά. Πιο σύντομη αλλά κακοτράχαλη είναι η βόρεια κορυφογραμμή. Σε κάθε περίπτωση, στα ψηλά τα μονοπάτια είναι ασαφή, το πεδίο αλπικό και οι συννεφιές συχνές. Έτσι παρόλο που η υψομετρική διαφορά είναι μικρή, μπορεί να ταλαιπωρηθούμε αρκετά ψάχνοντας το σωστό δρόμο για την κορυφή. Φτάνοντας στην ομαλή κορυφή θα πέσουμε πάνω σε αρχαιολογικό χώρο που σε συνδυασμό με το τοπίο και τη θέα θα μπορούσαν να δημιουργήσουν υπέροχα συναισθήματα. Τα εξαφανίζει όμως, πριν καν δημιουργηθούν, ένα τεράστιο άσπρο ραντάρ-μανιτάρι που υπάρχει εδώ... Μέχρι εδώ φυσικά φτάνει και δρόμος, στο μεγαλύτερο μέρος σε κακή κατάσταση, από τη διασταύρωση έξω από Έμπωνα (για Σιάνα και Κρητινία). Το δρόμο για Σιάνα και Μονόλιθο θα πάρουμε πηγαίνοντας και για τον Ακραμύτη, μια καταπράσινη διαδρομή πάνω από τη θάλασσα. Στο δρόμο αυτό και σε χαρακτηριστική στροφή, πριν εγκαταλείψουμε τον όγκο του Ατάβυρου, θα αντικρύσουμε ένα από τα πιο όμορφα φαράγγια του. Αξίζει μια μικρή στάση και μια μικρή βόλτα στο εσωτερικό του, σε ένα σπάνιο για το νησί τοπίο, που δημιούργησε η δύναμη του νερού.

ΣΤΟΝ ΑΚΡΑΜΥΤΗ (825 μ.)

Από Έμπωνα για Σιάνα έχουμε μπροστά μας την εντυπωσιακή κορυφογραμμή του Ακραμύτη που με νότια κατεύθυνση πετάγεται πάνω από δάση πεύκης που πέφτουν μέχρι τη θάλασσα. Περνάμε τη διασταύρωση για Άγιο Ισίδωρο και λίγο πριν τα Σιάνα συναντάμε δρόμο για το εκκλησάκι της Ζωοδόχου πηγής. Ο δρόμος αυτός, μετά το εκκλησάκι γίνεται για λίγο χωματόδρομος και συνεχίζει άσφαλτος περνώντας από λιβάδια στα δυτικά του βουνού. Συνεχίζει κλείνοντας τον κύκλο μέχρι τα χωριά Μονόλιθο και Σιάνα. Δασικοί δρόμοι ανεβαίνουν από το δρόμο αυτό ψηλότερα και μονοπάτια από τα δύο χωριά προς τα βράχια της κορυφογραμής και προς την κύρια κορυφή. Στα ψηλά τα μονοπάτια δεν είναι ξεκάθαρα και η κίνηση ξεφεύγει από τα πλαίσια της πεζοπορίας και απαιτεί σχετική εμπειρία. Μπορούμε και να γεμίσουμε νερό από τη Ζωοδόχο πηγή για να επιχειρήσουμε διάσχιση όλης της κορυφογραμής μέχρι το Μονόλιθο. Μια μικρή ορειβατική περιπέτεια με θέα μέχρι την Κάρπαθο που θα χρειαστεί ολόκληρη τη μέρα και καλό καιρό. Αλπική αίσθηση μόλις 800 μέτρα από τη θάλασσα. Τα λιβάδια της δυτικής πλευράς του Ακραμύτη την άνοιξη γεμίζουν απίστευτα χρώματα, αν και στο νησί, έτσι κι αλλιώς, θα βρούμε λουλούδια όλες τις εποχές του χρόνου. Αν είμαστε πιο προσεκτικοί ίσως εντοπίσουμε και κάποιες από τις είκοσι και πλέον ορχιδέες που υπάρχουν ή την πανέμορφη λευκή παιώνια που βρίσκεται μόνο στο νησί της Ρόδου. Πριν φύγουμε από την περιοχή αξίζει να επισκευτούμε το κάστρο του Μονόλιθου, ειδικά την ώρα που ο ήλιος αγγίζει το Αιγαίο...

ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗ ΣΤΗ ΡΟΔΟ

Στον Ακραμύτη και πάνω ακριβώς από τα Σιάνα έχουμε την πιο όμορφη ορθοπλαγιά της Ρόδου. Καταπληκτικός βράχος και εννέα δύσκολες διαδρομές σ' ένα σχετικά μικρό μέρος της ορθοπλαγιάς. Στο υπόλοιπο κομμάτι μπορούν να ανοιχτούν ακόμα πολλές διαδρομές με σπορ χαρακτήρα και με πολύ μεγαλύτερο ανάπτυγμα. Κατηφορίζουμε από τα βουνά και αφήνουμε πίσω τη βόρεια ορθοπλαγιά του Προφήτη Ηλία με μι-

Το μεγάλο φαράγγι στον Ατάβυρο.

Στα λιβάδια του Ακραμύτη.

Καλλιθέα, μικρές διαδρομές και boulder σε γαλάζιο φόντο.

κρές αλλά βουνίσιες γραμμές, καμιά όμως ολοκληρωμένη καταγεγραμμένη διαδρομή. Στα ρέματα που κατεβαίνουν προς τη θάλασσα θα βρούμε βράχια για boulder και τρεις σκληρές καλοασφαλισμένες σπορ διαδρομές στο Γαδουρά. Από Ρόδο προς Λίνδο, στα Κοσκινού, υπάρχουν top gore διαδρομές και πάνω από την Καλλιθέα μικρές διαδρομές σε πολύ καλό βράχο και διαδρομές boulder. Το μεγαλύτερο όμως οργανωμένο πεδίο βρίσκεται νοτιότερα. Πολλές σπορ διαδρομές, καλοασφαλισμένες, κάθε δυσκολίας, πάνω απ' την όμορφη παραλία του Λαδικού. Το πεδίο προσεγγίζουμε από το Φαληράκι προς το λόφο και το φυλάκιο του Προφήτη Ηλία. Λίγο μετά το Λαδικό τον τέλειο βράχο πάνω ακριβώς απ' τη θάλασσα θα τον βρει κανείς στις σπηλιές της παραλίας Τραγανού. Μια καινούρια προσπάθεια έχει ξεκινήσει και από την πάνω πλευρά του δρόμου σε ορθοπλαγιά πριν το χωριό Αφάντου. Νοτιότερα εντυπωσιάζουν τα βράχια της Τσαμπίκας, του Αρχάγγελου και της Λίνδου που δέχονται τις πρώτες επισκέψεις. Ολοκληρωμένη ανάβαση έχουμε στην κόψη της Τσαμπίκας. Από την παραλία έξω πύργοι-σκαλοπάτια σχεδόν μέχρι την κορυφή και την ομώνυμη εκκλησία. Παραδοσιακή ασφάλιση και «βουνίσια» αίσθηση πάνω από τη

θάλασσα. Η αναρριχητική δραστηριότητα γενικά στο νησί δεν είναι έντονη αλλά υπάρχουν αναρριχητές ντόπιοι, καθώς και επισκέπτες, που προσπαθούν για το καλύτερο. Ίσως έχουν αφήσει και άλλα «ίχνη» στα βράχια, που ο γράφων απλά δεν εντόπισε...

ΑΛΛΕΣ ΥΠΑΙΘΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Στο νησί της Ρόδου πολύ μεγάλη παράδοση αποτελεί η ποδηλασία. Οι δρόμοι που διατρέχουν το νησί ακόμα και στα πιο ορεινά είναι ο παράδεισος του ποδηλάτη. Το νησί επίσης είναι πολύ γνωστό για όλα τα αθλήματα της θάλασσας και μεγάλη άνθηση γνωρίζει το kite-sef. Το Πρασονήσι στο νοτιότερο άκρο του νησιού θεωρείται ιδανικός προορισμός για wind sef. Τέλος η κατασκευή ενός φράγματος στο Γαδουρά, δημιούργησε μια πολύ μεγάλη σε έκταση λίμνη. Ένα ακόμα πεδίο για πολλές ακόμα υπαίθριες και εναλλακτικές δραστηριότητες.

ΠΕΡΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ Ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η πεζοπορία και η αναρρίχηση είναι δύο απ' τις πιο κύριες δραστηριότητες του εναλλακτικού τουρισμού. Το πράσινο και τα βράχια είναι από τα χαρακτηριστικά του νησιού της Ρόδου. Η κατάσταση όμως των πεζοπορικών

και αναρριχητικών διαδρομών αποδεικνύει το πόσο λίγοι Ροδίτες ή τουρίστες τις επισκέπτονται. Επίσης αποδεικνύει ότι ο τουρισμός στη Ρόδο είναι απλά μαζικός και καθόλου εναλλακτικός. Ο τουρισμός αυτός έχει μερίδιο για τη ζημιά στη φύση γύρω απ' τις διαδρομές, φορτώνοντάς την με απίστευτες και αυθαίρετες κατασκευές, δρόμους στο πουθενά, χωματερές, μπάζα, σκουπίδια. Αυτό απογοητεύει και τους ελάχιστους εναλλακτικούς επισκέπτες και αποθαρρύνει όσους Ροδίτες θέλουν να αλλάξουν και να ανεβάσουν την ποιότητα του τουρισμού στο νησί τους. Η κουβέντα για το είδος του τουρισμού που θέλουμε καλά κρατεί γενικά σε όλη την Ελλάδα. Μέχρι να καταλήξουμε κάπου η καταστροφή και τα λάθη που γίνονται και κρίβονται επιμελώς περίσσεψαν και άρχισαν να φαίνονται πια καθαρά. Ειδικά εδώ που το φως είναι τόσο έντονο, σχεδόν χωρίς σκιές, στη Ρόδο, το νησί του ήλιου...

Ατάβυρος, αλπική αίσθηση στο νησί του ήλιου.

Ανεβαίνοντας από δυτικά με θέα τη Χάλκη και το Αιγαίο.

Μονοπάτι στον Προφήτη Ηλία.

Πετρόχτιστο μονοπάτι από τον Έλαφο προς την κορυφή του Προφήτη Ηλία.

Ανεβαίνοντας από την Έμπωνα προς την κορυφή του Ατάβυρου.

Ακραμύτης, η ορθοπλαγιά στα Σιάνα.